

Budget 2017-2020

Generelle bemærkninger

1. DET OVERORDNEDE BUDGET

Byrådet godkendte den 13. oktober 2016 budgettet for 2017 med tilhørende budgetoverslag for årene 2018 - 2020. Hovedoversigten fremgår nedenfor.

+ = Forbrug af likviditet/udgifter - = Tilgang af likviditet/indtægter Alle beløb i 1.000 kr.	Budget 2017	Overslag 2018	Overslag 2019	Overslag 2020
Indtægter i alt	-2.070.987	-2.080.827	-2.119.800	-2.164.142
Skatter	-1.485.772	-1.542.420	-1.596.867	-1.654.250
Tilskud og udligning	-585.215	-538.407	-522.933	-509.892
I alt drift og refusion	1.998.297	1.955.541	1.945.634	1.926.495
Renter	4.654	4.954	4.830	4.624
Pris- og lønfremskrivning		39.752	79.930	120.028
Resultat af ordinær drift	-68.036	-80.580	-89.406	-112.994
Anlæg	64.498	27.990	28.101	24.401
Resultat i alt	-3.538	-52.590	-61.305	-88.593
Finansiering	30.870	44.392	45.526	46.239
Optagelse af lån	-4.122	0	0	0
Afdrag på lån	45.506	46.938	48.030	48.816
Balanceforskydninger	-10.514	-2.546	-2.504	-2.577
Ændring af likvide aktiver	27.332	-8.198	-15.779	-42.354

Beregnet ultimolikviditet - = likviditet under nul	-38.949	-30.751	-14.972	27.382
Laveste forventede gennemsnitslikviditet	70.631	60.110	61.087	73.096

Udviklingen i langfristet gæld ultimo året				
Almindelige lån	546.387	511.708	476.239	440.291
Lån vedrørende ældre- og plejeboliger*	215.262	203.834	192.345	180.796
Lån i alt *	761.649	715.542	668.584	621.087

*) Negativ ydelsesstøtte fra staten vedrørende ældre- og plejeboliger medfører, at der ikke er direkte sammenhæng mellem afdrag på lån og udvikling i restgæld

Tallene i hovedoversigten er nærmere beskrevet i afsnit 3.

2. GENERELLE BUDGETFORUDSÆTNINGER

De generelle budgetforudsætninger er følgende:

- Budgetprocessen
- Det forventede regnskabsresultat for 2016
- De langsigtede økonomiske mål
- Befolkningsudviklingen
- Bevillingsniveau

Alle de generelle forudsætninger er beskrevet nedenfor.

2.1. BUDGETPROCESSEN

Budgetlægningen for 2017-2020 har taget udgangspunkt i kommunens basisbudget for 2017. Basisbudgettet er det oprindelige budget 2016 og et uændret serviceniveau. I basisbudgettet er der indarbejdet en række korrektioner for forhold, som har ændret sig siden vedtagelsen af budget 2016-2019. Det er eksempelvis:

- opdateret pris- og lønfremskrivning
- ny lovgivning
- politiske beslutninger
- omplaceringer
- ændringer i mængder og antal

Budgettet for en række politikområder lægges på grundlag af aktivitetsbaserede budgetmodeller baseret på mængder, enhedspriser og serviceniveauer. Basisbudgettet genberegnes med disse oplysninger for at sikre, at budgetteringen tilpasses demografien og samfundsudviklingen og samtidig holder sig indenfor den samlede økonomiske ramme.

I foråret 2016 blev der på baggrund af kravene i den økonomiske politik til effektiviseringer og reduktioner udarbejdet forslag til effektiviseringer og servicereduktioner svarende til hver 1 pct. af driftsbudgettet.

Den 10. juni 2016 indgik KL og regeringen økonomaftalen for 2017. De væsentligste økonomiske rammer som følge heraf var:

- Tilbageførsel af omprioriteringsbidraget på 2,2 mia. kr.
- Fra 2018 erstattes omprioriteringsbidraget af et moderniserings- og effektiviseringsprogram, der skal frigøre 1 mia. kr. årligt. Heraf forbliver 0,5 mia. kr. i kommunerne, resten skal bruges til prioriteringer bredt i den offentlige sektor
- Reduktion på 0,3 mia. kr. i 2017 som skal frigøres gennem effektiv administrativ drift
- Kommunernes anlægsniveau fastsættes til 16,3 mia. kr. Det bidrager til tilpasningen af anlægsudgifterne efter et historisk højt anlægsniveau
- Ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr., hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår
- Særtilskudspuljen til vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 300 mio. kr.
- Lånepulje på 500 mio. kr. er afsat til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner

Efter indgåelsen af økonomaftalen blev basisbudgettet opdateret med de aftalte økonomiske rammer herunder indtægter fra skat, tilskud og udligning baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Direktionens oplæg til et samlet budget i balance med udgangspunkt i basisbudgettet, effektiviseringer og forslag til servicereduktioner og -udvidelser dannede derefter grundlaget for de politiske drøftelser på byrådets budgetseminar, der blev afholdt den 31. august og 1. september 2016.

Et flertal i Byrådet bestående af Venstre og Dansk Folkeparti vedtog den 13. oktober 2016 budgettet for 2017–2020.

Budgetaftalen ses i sin samlede ordlyd som særskilt bilag på hjemmesiden.

2.2. FORVENTNINGER TIL REGNSKAB 2016

En væsentlig forudsætning for budgettets likviditetsnøgletal er forventningerne til regnskab 2016, idet det forventede regnskabsresultat har indflydelse på såvel beregningerne af den forventede ultimoliquiditet og den gennemsnitlige kassebeholdning.

Budgettet er baseret på, at regnskabsresultatet ender som forudsat i det forventede regnskab pr. 31. juli 2016, og at ultimoliquiditeten 2016 dermed bliver -11,6 mio. kr.

2.3. LANGSIGTEDE ØKONOMISKE MÅL

Blandt de generelle forudsætninger for budgettet er Byrådet økonomiske politik for årene 2015-2018. Den økonomiske politik indeholder følgende mål:

- **Solidt overskud på den løbende drift**

Det overordnede sigtepunkt er, at der frem mod år 2018 skal arbejdes mod et budgetteret overskud på minimum 100 mio. kr. på den løbende drift.

I det vedtagne flerårsbudget er der et overskud på den løbende drift stigende fra 68,0 mio. kr. i 2017 til 113,0 mio. kr. i 2020.

- **Kommunens kassebeholdning skal have en størrelse, så der er ro om kerneopgaverne**

Det overordnede sigtepunkt er en budgetteret gennemsnitlig kassebeholdning (jf. kassekreditreglen) på minimum 80 mio.kr.

I det vedtagne budget er der politisk enighed om, at gennemsnitslikviditeten ikke lige nu behøver at overstige 60,0 mio. kr.

I det vedtagne flerårsbudget forventes den laveste gennemsnitslikviditet at forekomme i starten af 2018, hvor den forventes at udgøre 60,1 mio. kr.

- **Kommunens skattefinansierede gæld skal nedbringes, så pengene kan gå til service til borgerne frem for renter og afdrag**

Sigtepunktet for kommunens skattefinansierede gæld pr. indbygger (gæld i alt ex. gæld vedr. ældreboliger) er, at den skal nedbringes til 15.000 kr. pr. indbygger.

Gælden udgjorde ved udgangen af 2015 597,9 mio. kr., hvilket svarer til 19.256 kr. pr. indbygger.

Med den budgetterede lånoptagelse og afdrag på lån forventes gælden ved udgangen af 2020 at udgøre 440,3 mio. kr. Med et forventet indbyggertal på 31.365, jf. kommunens befolkningsprognose, svarer det til 14.038 kr. pr. indbygger.

- **Så lav skat som muligt – givet det besluttede serviceniveau**

Budgettet for 2017 er vedtaget med uændrede skatteprocenter i forhold til 2016. Skatteprocenterne fremgår i afsnit 3 under indtægter.

- **Udvikling af kommunens værdier i ejendomme og anlæg**

Sigtepunktet er, at det skattefinansierede anlægsbudget udgør 50-80 mio. kr. årligt.

I flerårsbudgettet udgør bruttoanlægsudgifterne 71,7 mio. kr. i 2017, mens det i overslagsårene 2018-2020 udgør hhv. 33,1 mio. kr., 28,9 mio. kr. og 25,2 mio. kr.

- **Realistiske og gennemsigtige budgetforudsætninger**

Byrådet lægger vægt på, at budgettet er lagt på baggrund af realistiske og gennemsigtige forudsætninger, ligesom der ud fra et forsigtighedsprincip ikke budgetteres med væsentlige salgsindtægter fra jord og bygninger.

Budgettet er lagt ud fra realistiske forventninger til udgifter og indtægter i 2017-2020, således som de forventedes ultimo september 2016.

Gennemsigtheden er skabt ved, at der for hvert enkelt politikområde er udarbejdet uddybende budgetbeskrivelser, hvoraf det fremgår, hvad der er afsat af budgetmidler på hvert område. Det fremgår også hvilke delaktiviteter, der er afsat midler til og med hvilke mængde- og prisforudsætninger samt serviceniveau.

I det vedtagne budget er der forudsat salg af ejendomme for henholdsvis 6,6 mio. kr. i 2017 og 4,6 mio. kr. i 2018, idet provenuet fra disse ejendomssalg skal finansiere etableringen af en højvandsluse i Frederiksværk.

Herudover indeholder budgettet en forudsætning om, at der i takt med et fald i antallet af flygtninge afhændes boliger for i alt 2,1 mio. kr. over perioden 2018-2020.

Eventuelle salgsindtægter herudover vil tilgå kassebeholdningen til styrkelse af kommunens likviditet.

- **En konsekvent stram økonomistyring**

Økonomistyringen er baseret på, at der er en sammenhæng mellem regnskabsafvigelser, overførsler mellem regnskabsårene, den demografiske udvikling, de forventede regnskaber og budgetlægningen.

Således foretages der på baggrund af regnskabsafvigelser, overførsler mellem årene, den demografiske udvikling og de forventede regnskaber tilretninger af basisbudgettet for at sikre et realistisk budgetgrundlag (de såkaldte tekniske korrektioner).

Budgetbeskrivelserne medvirker også til stram økonomisk styring, idet eventuelle mer- og mindreforbrug i de forventede regnskaber kan hægtes op på afvigelser i forhold til forudsætningerne i budgetbeskrivelserne.

- **Forberedt til fremtiden**

Sigtepunktet er, at der årligt tilvejebringes effektiviseringer på 1 % og forelægges mulige reduktioner på minimum 1 % af driftsbudgettet, således at der skabes rum for udvikling af kommunen. 1 % af driftsbudgettet svarer til 19 mio. kr.

De effektiviseringer som er blevet besluttet siden 2015 betyder, at der er implementeret mere end 19 mio. kr. årligt i effektiviseringer. I 2017 og 2018 er kravet til 19 mio. kr. således allerede fuldt udmøntet som konkrete tiltag, mens der fortsat henstår konkret udmøntning for henholdsvis 11,0 og 29,7 mio. kr. i 2019 og 2020.

Uagtet at effektiviseringskravet er opnået i 2018, arbejdes der også i 2017 målrettet mod at finde yderligere 19 mio. kr. i effektiviseringer.

- **Kommunen bidrager til overholdelse af kommunalpolitiske aftaler**

Den årlige økonomiaftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening indebærer et loft over, hvor mange penge den enkelte kommune – og kommunerne under ét – må bruge på de såkaldte serviceudgifter.

Det vedtagne budget indeholder serviceudgifter for 2017 på i alt 1.458,5 mio. kr., hvilket svarer til den udmeldte ramme. I budgettet indgår en bufferpulje på 7,9 mio. kr., som dog ikke forudsættes anvendt. Anvendes puljen, vil likviditeten således blive reduceret tilsvarende.

Økonomiaftalen indeholder også en ramme for, hvor meget kommunerne samlet set må anvende til anlægsudgifter i budgetåret. Rammen er på 16,3 mia. kr. Rammen er ikke fordelt, da kommunerne har forskellige anlægsbehov, men Halsnæs Kommunes anlægsbudget holder sig under den andel, som kan betragtes som "Halsnæs Kommunes", hvis rammen blev fordelt efter indbyggertal.

2.4. BEFOLKNINGSUDVIKLINGEN

Pr. 1. januar 2016 udgjorde det samlede befolkningstal i Halsnæs Kommune 31.049 indbyggere, hvilket er 323 indbyggere flere end forudsat ved sidste års befolkningsprognose. Fra 2016–2027 forventes det samlede befolkningstal at falde med 165 indbyggere til 30.884 i 2027.

De enkelte befolkningsgrupper forventes at udvikle sig således:

- Der forventes en mindre stigning i antallet af fødsler, og dermed forventes antallet af 1-5 årige at stige fra 1.339 i 2016 til 1.400 i 2027, en stigning på 4,6 pct. Til gengæld forventes der et fald i antallet af børn i den skolepligtige alder (6-16 årige) fra 3.957 børn i 2016 til 3.041 børn i 2027, hvilket er et fald på 23,1 pct.
- Ungdomsgruppen, det vil sige de 17-25 årige, forventes at falde med 15,2 % fra 2.715 i 2016 til 2.303 i 2027.
- Borgere i den erhvervsaktive alder – de 26–64 årige – udviser et forventet fald på 6,2 % fra 15.317 borgere i 2016 til 14.373 borgere i 2027.
- På ældreområdet forventes der i aldersgruppen 65-99 årige et lille fald på 5,1 %, mens gruppen af 80+ årige viser en forventet stigning på 85,3 % fra 2.730 i 2016 til 4.977 i 2027.

Nedenstående tabel viser den forventede befolkningsudvikling i Halsnæs Kommune fordelt på aldersgrupper.

Alder Kalenderår	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0 - 0	217	242	244	247	253	262	268	273	272	271	266	262
1 - 5	1.339	1.281	1.257	1.279	1.269	1.272	1.312	1.338	1.358	1.384	1.398	1.400
6 - 16	3.957	3.943	3.842	3.719	3.649	3.553	3.434	3.363	3.261	3.189	3.095	3.041
17 - 25	2.715	2.679	2.694	2.653	2.597	2.543	2.489	2.426	2.401	2.349	2.348	2.303
26 - 49	8.378	8.311	8.109	8.033	7.993	7.965	7.887	7.768	7.613	7.501	7.340	7.225
50 - 64	6.939	7.029	7.154	7.178	7.169	7.179	7.202	7.218	7.216	7.199	7.208	7.149
65 - 79	4.774	4.835	4.900	4.912	4.827	4.724	4.623	4.549	4.499	4.496	4.467	4.528
80 +	2.730	2.900	3.085	3.303	3.580	3.865	4.143	4.382	4.575	4.739	4.882	4.977
I alt	31.049	31.221	31.285	31.324	31.336	31.365	31.358	31.318	31.196	31.127	31.004	30.884
Prognose 2015	30.726	30.668	30.600	30.471	30.332	30.230	30.120	29.966	29.799	29.690	29.537	-

2.5. BEVILLINGSNIVEAU

Ved bevillingsniveau forstås specificationsgraden af de budgetposter, som Byrådet ved den endelige budgetvedtagelse tager bevillingsmæssig stilling til.

Bevillingsniveauet i det vedtagne driftsbudget er på politikområdeniveau, og bevillingerne er givet som bruttobevillinger.

Udvalgene kan i løbet af året foretage omplaceringer mellem forskellige aktivitetsområder inden for de enkelte politikområder under udvalget – dog ikke omplaceringer, som medfører ændringer i serviceniveauet, idet ændringer i serviceniveauet altid skal godkendes af Byrådet. Omplaceringer mellem politikområderne skal ligeledes godkendes af Byrådet.

Administrative omplaceringer mellem aktivitetsområder, politikområder og udvalg kan dog foretages uden politisk behandling iht. reglerne i kommunens kasse- og regnskabsregulativ.

Anlægsbevillinger er givet som bruttobevillinger på de enkelte anlægsprojekter.

3. BUDGETTET I HOVEDTAL

Nedenfor gennemgås de enkelte poster i hovedoversigten, jf. afsnit 1.

3.1. INDTÆGTER

Indtægtssiden i det kommunale budget udgør 2.071,0 mio. kr., som kan opdeles i 2 hoveddele:

- Skatteindtægterne, som udgør 1.485,8 mio. kr. og
- Tilskud og udligning, som netto udgør 585,2 mio. kr.

Budgetteringen af skatteindtægter, tilskud og udligning er baseret på en samlet vurdering af udviklingen i den gennemsnitlige skattepligtige indkomst og udviklingen i befolkningstallet dels set lokalt i kommunen og dels samlet set på landsplan og i Hovedstadsområdet.

Kommunerne kan vælge at budgettere indtægtssiden på baggrund af enten statsgaranterede beløb, som udmeldes af ministeriet eller vælge selv at budgettere skatteindtægter, tilskud og udligning ud fra egne skøn. Uanset budgetteringsform vil man i budgetåret få udbetalt det budgetterede provenu, men ved selvbudgettering vil der ske en efterregulering tre år efter budgetåret, så de modtagne indtægter tilpasses de konkrete skatter og deraf afledte tilskuds- og udligningsbeløb. Halsnæs Kommune har for 2017 valgt at anvende de statsgaranterede beløb.

3.1.1. SKATTEINDTÆGTER

Skatteindtægterne består primært af kommunale indkomstskatter, grundskyld, dækningsafgift og selskabsskatter.

Skatteprovener 2017:	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat (personskat)	1.266,0
Grundskyld og dækningsafgift	213,9
Selskabsskatter	5,9
I ALT	1.485,8

Det vedtagne budget er baseret på følgende skattesatser i alle årene 2017-2020:

Personskatter	Udskrivningsprocent
Kommuneskat	25,70
Kirkeskat	0,85
Skatter vedr. fast ejendom	Udskrivningspromille
Grundskyldspromille	34,00
Dækningsafgift for private erhvervsjendomme	0,00
Dækningsafgift for offentlige ejendomme	
- Af grundværdien	15,00
- Af forskelsværdien	8,75

Kirkeskatten er ikke en egentlig kommunal skat, men opkræves af kommunen på vegne af ministeriet og provsti til finansiering af kirkernes vedtagne budgetter. Udgifter og indtægter vedrørende kirkeskatten afholdes på balancen (under "Balanceforskydninger" i hovedoversigten).

3.1.2. TILSKUD OG UDLIGNING

Samlet set udgør tilskud og udligning 585,2 mio. kr. i budget 2017, som fordeler sig således på de enkelte ordninger:

Tilskud- og udligningsordninger	mio. kr.
Kommunal udligning	399,5
Statstilskud (bloktilskud)	38,3
Kommunalt finansieringsbidrag	17,1
Tilskud som økonomisk vanskeligt stillet kommune	23,0
Tilskud vedr. ældre	11,6
Udligning vedr. selskabsskat	15,2
Udligning vedr. udlændinge	-6,2
Øvrige tilskud og tilsvær	5,5
Beskæftigelsestilskud inkl. efterreguleringer	85,3
Kommunalt bidrag til regionerne	-4,1
Tilskud og udligning i alt	585,2

Nedenfor er de væsentligste ordninger beskrevet kort.

De kommunale udligningsordninger, hvor der sker en udligning af forskellen mellem den enkelte kommunes beskatningsgrundlag og forskellige udgiftsbehov samt de gennemsnitlige beskatningsgrundlag og udgiftsbehov i henholdsvis hele landet og i hovedstadsområdet. Disse udligningsordninger giver i 2017 Halsnæs Kommune en nettoindtægt på 399,5 mio. kr.

Bloktilskuddet, som opgøres i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL, fordeles mellem samtlige landets kommuner efter indbyggertal, og giver i 2017 Halsnæs Kommune 38,3 mio. kr. Det skal dog bemærkes, at 21,7 mio. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne under ét overholder de aftalte rammer for service- og anlægsbudgettet.

Ekstraordinært finansieringstilskud er tildelt kommunerne igen i 2017, og giver i Halsnæs Kommune 17,1 mio. kr. Tilskuddet er kun givet for et år ad gangen, og forhandles hvert år i forbindelse med økonomiaftalen. Tilskuddet er således kun budgetteret i 2017.

Tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner i Hovedstadsområdet, kræver særlig ansøgning og tildeles af ministeriet efter blandt ansøgerne efter objektive kriterier. Halsnæs Kommune har for 2017 fået tildelt 23,0 mio. kr. fra denne pulje. Puljen er finansieret af hovedstadskommunerne, og Halsnæs Kommune har bidraget til puljen med 2,8 mio. kr. Netto får Halsnæs Kommune således med 20,2 mio. kr. ud af ordningen. Det er i overslagsårene 2018-2020 forudsat, at Halsnæs får 21,0 mio. kr. i tilskud fra puljen.

Beskæftigelsestilskuddet, som ydes til kommunerne til finansiering af udgifter til beskæftigede ledige, herunder gives et særligt tilskud til kommuner, der har en større udvikling i ledigheden end de øvrige kommuner i landsdelen. Samlet set forventes det, at kommunen modtager 85,3 mio. kr. fra denne ordning i 2017. Beløbet er fastholdt uændret i overslagsårene.

Endelig har tilskud og udligning også ordninger som alene er en udgift – det gælder fx udviklingsbidraget til regionerne. Beløbene er baseret på et fast beløb pr. indbygger og udgør 4,1 mio. kr. for Halsnæs Kommune i 2017.

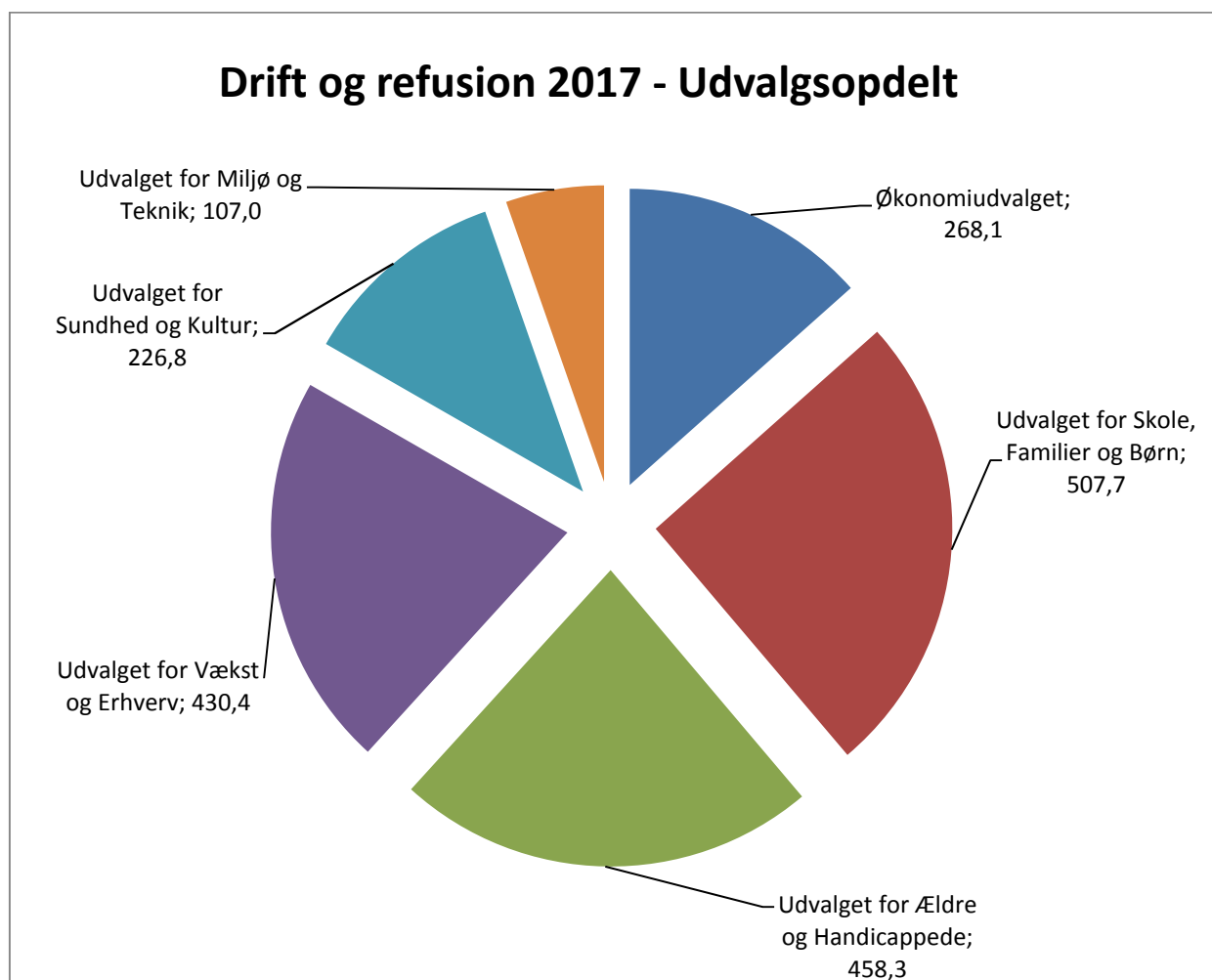
3.2. DRIFTSUDGIFTER OG -INDTÆGTER INKL. REFUSION

Der er i budgettet for 2017 afsat netto 1.998,3 mio. kr. til kommunens drift inkl. refusionsindtægter.

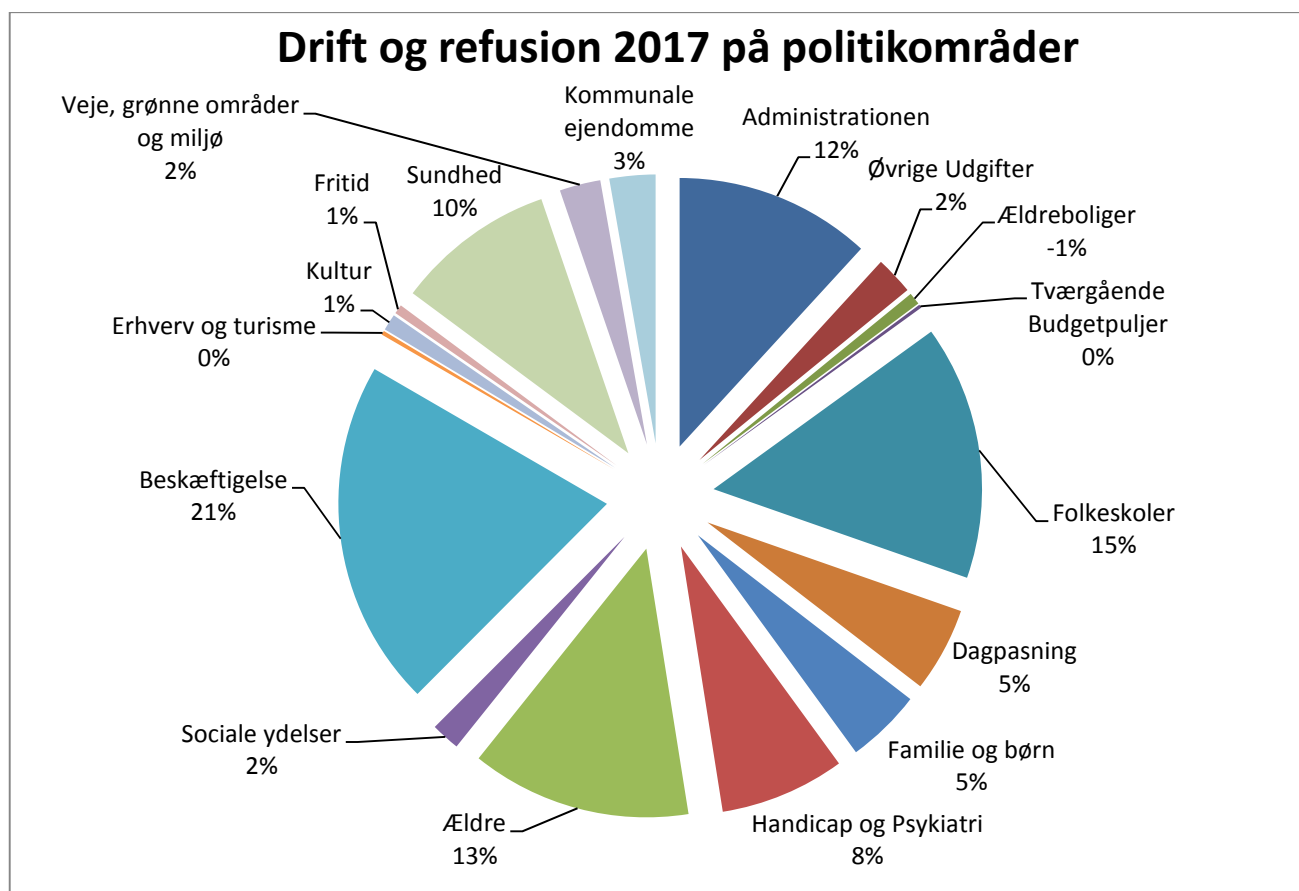
Nettodriftsudgifterne kan opdeles på følgende udgiftstyper:

Udgiftstype	Nettoudgift – mio. kr.
Serviceudgifter	1.458,5
Ikke-serviceudgifter:	
Overførselsudgifter	374,7
Udgifter vedr. forsikrede ledige	46,7
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	144,2
Ældreboliger	-14,1
Særligt dyre enkeltsager	-11,7
Driftsudgifter og -indtægter i alt	1.998,5

Driftsbudgettet fordeler sig således på de enkelte politiske udvalg – beløb i mio.kr.:

De enkelte udvalgs driftsbudgetter er yderligere opdelt i et antal politikområder og derunder aktivitetsområder, som udgør de enkelte bevillinger jf. afsnit 2.5.

- De borgernære serviceområder dagpasning, skoler og ældreområdet udgør ca. 34,3 pct. af de samlede udgifter
- De socialt relaterede udgifter til handicap- og psykiatri, familieområdet, sociale ydelser og beskæftigelsesområdet udgør ca. 35,3 pct.
- Sundhedsområdet, som hovedsageligt vedrører medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen udgør ca. 9,8 pct.
- De øvrige udgifter herunder udgifter til administration og det tekniske område udgør 20,6 pct.

De enkelte politikområder er nærmere beskrevet i særskilte budgetbeskrivelser.

3.3. RENTER

Der er over budgetperioden budgetteret med netto renteudgifter på mellem 4,6 og 5,0 mio. kr. årligt.

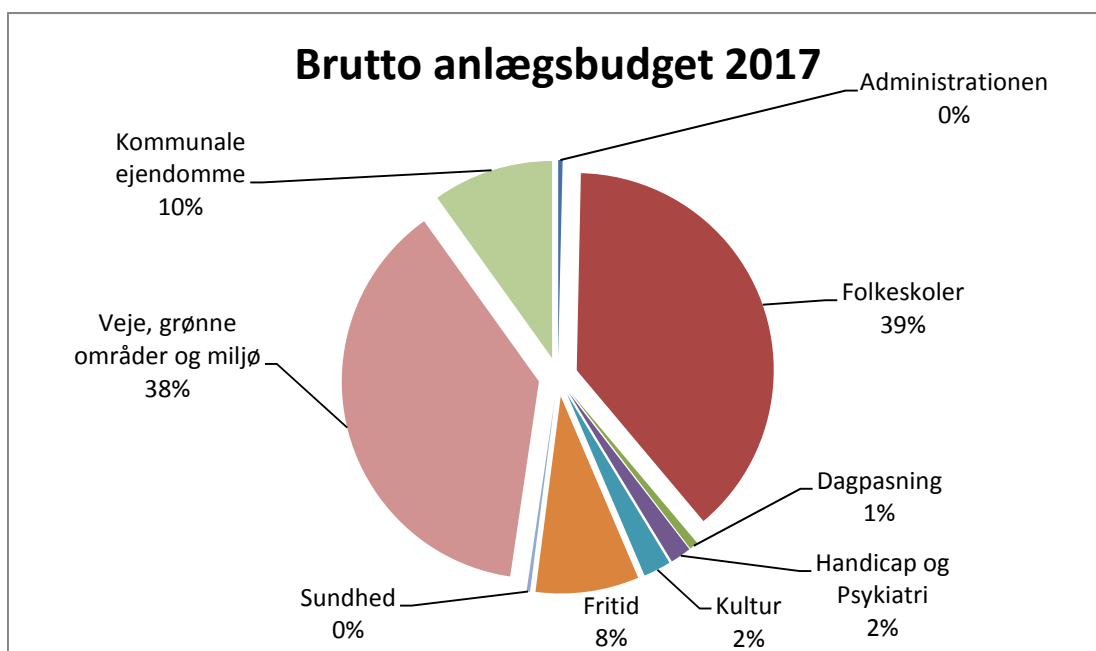
Rentebudgettet er primært renter som følge af kommunens langfristede gæld.

3.4. ANLÆGSUDGIFTER

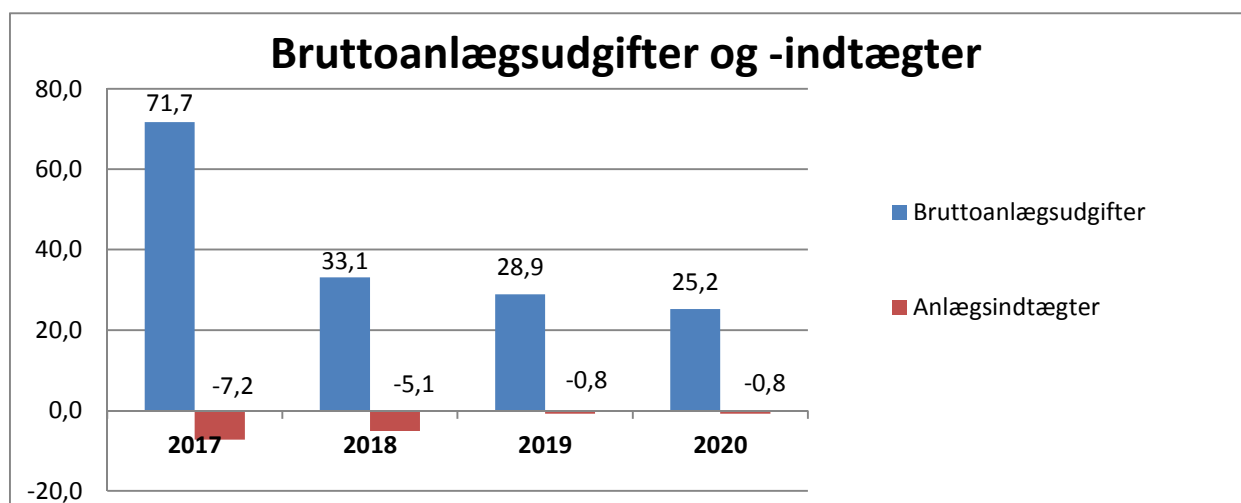
I 2017 er der budgetteret med bruttoanlægsudgifter på 71,7 mio. kr., mens der forventes indtægter på i alt 7,2 mio. kr., heraf 6,6 mio. kr. vedr. grundsalg. Netto er der således budgetteret med 64,5 mio. kr. til anlæg i 2017.

De væsentligste anlægsprojekter i 2017 er ud- og ombygninger på skoleområdet, herunder Unge- og Kulturcentret for i alt 27,3 mio. kr., etablering af en højvandssluse i Frederiksværk til 11,2 mio. kr., pulje til fritids- og idrætsinvesteringer på 6,0 mio. kr., pulje til bygningsrenoveringer på 7,0 mio. kr. samt trafiksikkerhed, vejbelysning og slidlag for i alt 10,3 mio. kr. Det samlede anlægsbudget fremgår af den særskilte investeringsoversigt.

Nedenfor fremgår Kommunens bruttoanlægsudgifter 2017 opdelt på politikområder.

I overslagsårene 2018-2020 udgør bruttoanlægsudgifterne henholdsvis 33,1 mio. kr., 28,9 mio. kr. og 25,2 mio. kr. Nedenfor fremgår kommunens bruttoanlægsudgifter og -indtægter 2017-2020.

3.5. FINANSIERING

Posten finansiering omfatter henholdsvis optagelse af og afdrag på kommunens lån samt balanceforskydninger. Disse er hver især beskrevet nedenfor.

3.5.1. LÅNEOPTAGELSE

I 2017 er der forudsat optagelse af lån for netto 0,1 mio. kr. vedrørende anskaffelse og afhændelse af boliger til flygtninge, mens der er budgetteret med lånoptagelse for 4,0 mio. kr. til styrkelse af kommunens likviditet. De 4 mio. kr. vil dog kun blive optaget såfremt udviklingen i kommunes likviditet måtte gøre det nødvendigt.

Der er ikke budgetteret med optagelse af lån i overslagsårene.

3.5.2. AFDRAG PÅ LÅN

Der er i 2017 budgetteret med afdrag på lån for i alt 45,5 mio. kr., hvoraf 33,5 mio. kr. vedrører den skattefinansierede gæld. I overslagsårene stiger de samlede afdrag til 48,8 mio. kr. i 2020, heraf 39,9 mio. kr. vedr. den skattefinansierede gæld.

De 12,0 mio. kr. i 2017 som ikke vedrører den skattefinansierede gæld, vedrører lån optaget til finansiering af ældreboliger, som er undergivet særlig lovgivning. Renter og afdrag på disse lån finansieres via beboernes huslejebetaling, der indgår som en særlig budgetpost under driftsbudgettet.

3.5.3. BALANCEFORSKYDNINGER

Begrebet balanceforskydninger dækker over budgetterede forskydninger i tilgodehavender og kortfristede gældsforpligtelser, som registreres på balancen.

Der er i alt budgetteret med en nettoindtægt på 10,5 mio. kr. i 2017 og 2,5 mio. kr. i de efterfølgende år.

I 2017 er der afsat -7,9 mio. kr. som modpost til bufferpuljen vedr. servicedriftsudgifter jf. afsnit 2.3. Denne modpost til bufferpuljen har den betydning, at bufferpuljen ikke påvirker likviditeten. Skulle puljen blive brugt, vil det således betyde et merforbrug i forhold til det vedtagne budget.

Herudover er der budgetteret med en løbende indtægt på 4,0 mio. kr. årligt vedrørende pensionisters indbetalinger på lån til betaling af ejendomsskatter, mens der er budgetteret med en udgift på 1,3 mio. kr. årligt vedr. nedbringelse af gæld til forsyningsselskabet.

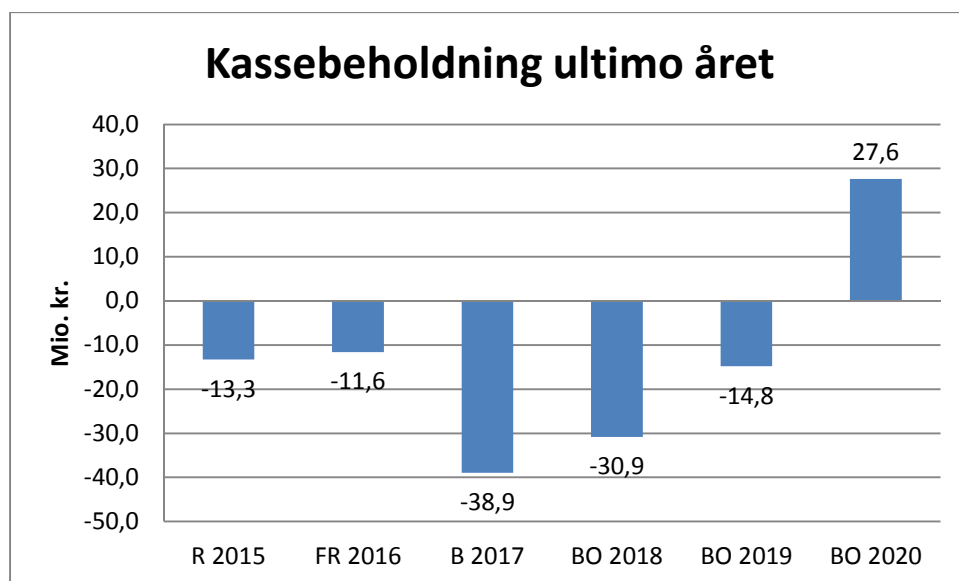
Endelig er der budgetteret med en udgift på 0,2 mio. kr. til afvikling af et opsamlet mellemværende vedrørende kirkeskatterne.

3.5.4. Likviditet

Ved udarbejdelsen af budgettet for 2017-2020 er det forudsat, at kommunen kommer ud af 2016 med en ultimoliquiditet på -11,6 mio. kr., hvilket er baseret på det forventede regnskab opgjort pr. 31. juli 2016 jf. budgetforudsætningerne i afsnit 2.2.

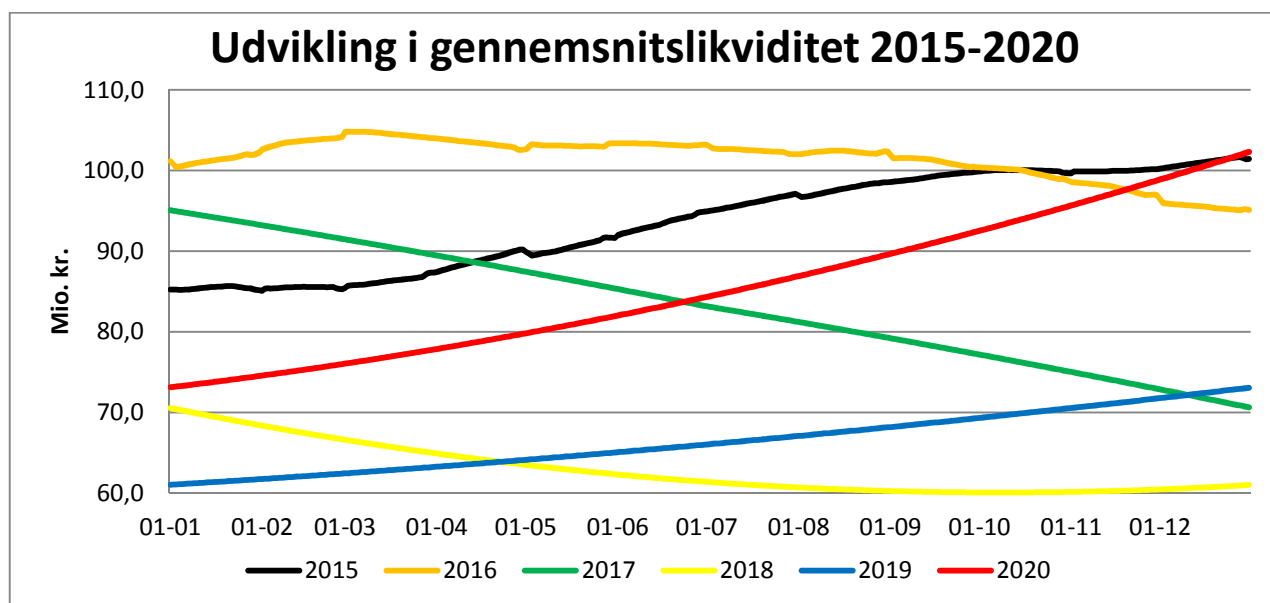
Budget 2017 indebærer, at der bliver et forbrug af likviditet på 27,3 mio. kr. og at ultimo kassebeholdningen 2017 således bliver -38,9 mio. kr.

I overslagsårene 2018-2020 forudsætter flerårsbudgettet en styrkelse af likviditeten med i alt 66,3 mio. kr., således at der ved udgangen af 2020 forventes en ultimo kassebeholdning på 27,4 mio. kr.

Det primære sigtepunkt for kommunens likviditet er den gennemsnitlige kassebeholdning, hvilket skyldes, at den daglige kassebeholdning udviser store udsving, og dermed ikke egner sig som det primære styringsværktøj. Der er af Social- og Indenrigsministeriet fastsat en regel om, at kommunens laveste gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage ikke må være negativ, den såkaldte kassekreditregel – ellers sættes kommunen under administration. Jf. afsnit 2.3 har Byrådet fastsat et langsigtet økonomisk mål på den laveste gennemsnitlige likviditet på 80 mio. kr.

Den laveste gennemsnitslikviditet forventes ultimo 2017 at blive 70,6 mio. kr., mens det laveste beløb i budgetperioden forventes at være 60,1 mio. kr. i august 2018, hvorefter gennemsnitslikviditeten stiger over resten af budgetperioden, jf. nedenstående graf, hvor 2015 er udtryk for årets resultat, mens 2016 viser prognosen ved forventet regnskab pr. 31. juli 2016, og 2017-2020 forventninger iht. det vedtagne budget 2017-2020.

3.5.5. GÆLD

Halsnæs Kommune havde ultimo 2015 langfristede gældsforpligtelser på 835,2 mio. kr. Heraf vedrørte 237,4 mio. kr. ældreboliger, som er undergivet en særlig lovgivning med hensyn til finansiering og afvikling. Denne gæld afdrages via beboernes husleje, som indgår under driftsbudgettet.

Den skattefinansierede gæld (altså gælden ex. gæld vedr. ældreboliger) udgjorde 597,9 mio. kr. ultimo 2015, men forventes på baggrund af den budgetterede låneoptagelse og -afvikling i budgetperioden at falde til 441,5 mio. kr. ved udgangen af 2020.

Opgjort pr. indbygger falder den skattefinansierede gæld fra 19.256 kr. ultimo 2015 til 14.076 ved udgangen af 2020.

Figuren nedenfor viser restgælden for skattefinansierede lån ultimo året 2015-2020 i mio. kr. sammenholdt med den gennemsnitlige skattefinansierede gæld pr. indbygger.

